

Asia: VN/28631/2021

Lausuntopyyntö työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriön lausuntopyyntö työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi VN/28631/2021

Finnvera Oyj:n lausunto työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi VN/28631/2021

Oikeusministeriö on pyytänyt Finnvera Oyj:ltä (Jäljempänä myös ”Finnvera”) lausuntoa työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi VN/28631/2021. Finnvera kiittää oikeusministeriötä tilaisuudesta antaa asiaa koskeva lausunto ja lausumme oikeusministeriön työryhmän loppumietinnöstä kunnioittaen seuraavaa.

Saneeraushakemuksen laatijan ja selvittäjän ammattitaito

Finnveran näkemyksen mukaan on erittäin tärkeää, että yrityksen saneerauksesta annetun lain muutosehdotuksissa käsiteltäviin saneeraushakemuksen laatijan ja selvittäjän ammattitaitovaatimuksiin kiinnitetään erityistä huomiota.

Saneerausmenettelyä ollaan keventämässä siten, että taloudellista perusselvitystä ei enää tarvitse laatia. Tämän muutoksen johdosta saneeraushakemuksen laadulle ja sisällölle asetetaan aiempaakin suurempaa merkitystä. Huolellisesti laadittu saneeraushakemus vähentää myös selvittäjän työtä ja

kustannuksia, vaikka selvittäjän tehtäviin edelleen kuuluisi velallisen taloudellisen tilanteen selvittäminen.

Finnvera kannattaa hakemusten laadun ja sisällön merkityksellisyyttä sekä asiaan liittyvää 93 §:n ehdotusta perusteettoman hakemuksen korvausvelvollisuuden laajentamisesta myös vireilletulovaiheen oikeudenkäyntiavustajaan tai -asiamieheen. Kuten esityksessä todetaan, avustajalta tai asiamieheltä odotetaan sellaista ammattitaitoa, ettei hän avusta tai kehota ilmeisen saneerauskelvotonta yritystä laatimaan hakemusta. Lisäksi on syytä välttää tilanteet, joissa esityksen mukaisesti avustaja toimittaisi samanlaisia hakemuksia useita velallisia koskien, eli käytännössä vain vaihtaisi velallisen nimen ja vastaavat tiedot valmiiseen täysin puutteelliseen pohjaan.

Saneeraushakemusten laatijoiden ammattitaito korostuu myös direktiivin täytäntöönpanemiseksi kaavailuissa muutoksissa yrityssaneerauslakiin. Koska velallisen on saneerausta hakiessaan yksilöitävä, kumpaa menettelyä (varhaista vai perusmuotoista saneerausmenettelyä) velallinen hakee, myös tältä osin korostuu hakemusten laatijoiden ammattitaito. Tällöin saneerausmenettelyn onnistumismahdollisuudet kasvavat, kun saneeraukseen hakeudutaan sekä riittävän ajoissa, että tarkoituksenmukaisella menettelyllä.

Lisäksi varhaisen saneerausmenettelyn jatkaminen perusmuotoisena saneerausmenettelynä asettaa selvittäjän velvollisuudeksi ammattitaidollaan tutkia, saadaanko perusmuotoisessa menettelyssä tosiasiallisesti aikaan maksuohjelma. Mikäli velallinen on tässä tilanteessa lopullisesti maksukyvytön, on vaihtoehtona ainoastaan konkurssi, eikä konkurssiin asettamista tule pitkittää saneerausmenettelyn muodon vaihtamisella. Lisäksi selvittäjän määräämistä koskevien tuomioistuimelle ilmoitettavien kelpoisuusvaatimusten yhtenäistäminen pesän-hoitajaa koskevien säännösten kanssa palvelee selvittäjän ammattitaidolle asetettavaa vaatimusta.

Finnvera näkemyksen mukaan saneerauksessa tulee olla selvittäjä. Yrityssaneerauslain sal-lima mahdollisuus selvittäjän puuttumiselle tulee kyseeseen ainoastaan todella harvoissa tapauksissa ottaen huomioon tiedonsaanti velallisen tilasta sekä myös asiaan liittyvät vastuu-kysymykset.

Saneerausvelan preklusio

Konkurssiin verrattuna saneerausvelan preklusio on ollut käytännössä varsin harvinainen ilmiö, mikä vähentää velkojan painetta valvoa saatavansa saneerauksessa vastaavalla tavalla kuin konkurssissa. Tämä on osaltaan vaikuttanut siihen, että velallisen velkatilannetta on monessa menettelyssä jouduttu tarkistamaan useaan kertaan saneerausmenettelyn aikana.

Mitä lähempänä ohjelman valmistumista ja vahvistamista saneerausvelkoja on jouduttu tarkistamaan tai lisäämään, sitä suurempi aika- ja kustannushaitta tarkistamisesta on johtunut.

Nyt uuden ehdotuksen myötä määräajan jälkeen ilmoitettuja velkojien saatavia koskisi konkurssin jälkivalvontamaksun kaltainen vähennys, joka tehtäisiin velkojalle saneerausohjelmassa

määrättävästä suorituksesta. Tämän voidaan olettaa kannustavan velkojia aktiivisuuden omien saataviensa ja oikeuksiensa suojaamiseksi jo varhaisessa vaiheessa saneeraus-menettelyä.

Saneerausohjelman nopea vahvistaminen

Ehdotuksen mukaisella uudistuksella tehostettaisiin myös saneerausohjelman nopean vahvistamisen mahdollisuutta laskemalla vahvistamiselle asetettua enemmistövaatimusta (suostumus olisi saatava 70 % velkojien saatavien kokonaismäärästä ja kaikilta niiltä velkojilta, joiden saatavan määrä on vähintään 10 prosenttia saatavien kokonaismäärästä). Vaatimus olisi vielä kevyempi (60 %), jos velkojan tulee ohjelman mukaan maksaa kunkin velkojan saatavasta vähintään 25 prosenttia viimeistään vuoden sisällä ohjelman vahvistamisesta. Käytännössä tämä muutos tekisi todennäköisemmäksi, että ohjelma voitaisiin vahvistaa ilman aikaa vievää äänestysmenettelyä.

Finnvera pitää ehdotusta kannatettavana ottaen huomioon lainsäädännön yhtenäistäminen konkurssilain osalta. Toivottu muutos on Konkurssilain 21 luvun mukaisen konkurssisovin-non kannatusrajan muuttaminen vastaamaan edellä mainittua kannatusrajaa, joka on 70 prosenttia velkojien kokonaissäänimäärästä sekä velkojista, joiden äänimäärä on vähintään 10 prosenttia velkojien kokonaissäänimäärästä.

Sopimusten irtisanominen

Yrityssaneerauksen oikeusvaikutusten osalta olennainen muutos koskee velallisen oikeutta irtisanoa ennen saneerausmenettelyn alkamista tehtyjä sopimuksia, joissa velallinen on sitoutunut muuhun kuin rahamääräiseen mutta silti taloudellisesti kuormittavaan suoritusvelvollisuuteen. Irtisanomisoikeus olisi riippuvainen selvittäjän suostumuksesta, ja irtisanomisesta muodostuva velka olisi saneerausvelkaa ja kuuluisi siten velkajärjestelyiden piiriin.

Tämänhetkisessä yrityssaneerailainsäädännössä on olennaisesti samanlaisia elementtejä sisältävä vuokra- ja vuokrausluottosopimuksia koskeva irtisanomisoikeus, minkä lisäksi on huomioitava myös työsopimusten irtisanomista koskeva erityissännös työsopimuslaissa. Nämä säännökset yhdessä mahdollistaisivat velallisen liiketoiminnan moniulotteisen saneerauksen tilanteessa, jossa velallisella on erityisiä tarpeita tehostaa tai järjestellä liiketoimintaansa uudelleen.

Vaikka tämän muutos vaikuttaa jokseenkin kompromissilta, Finnveran näkemyksen mukaan kyseessä on merkittävä muutos yrityssaneerailakiin, jolla saattaa olla niin positiivisia kuin negatiivisiakin seuraamuksia. Mahdollinen kyseisen muutoksen väärinkäyttömahdollisuus (esimerkiksi saneeraukseen hakeutuminen tiettyjen sopimusten päättämiseksi) antaisi aihetta täsmentää säännöstä. Toisaalta ehdotusta on pidettävä kannatettavana useissa tapauksista.

Konsernitilin käyttöoikeuden jatkuminen maksukiellosta huolimatta

Yrityssaneerauslakiin ehdotettua muutoksella siitä, että lakiin otettaisiin säännökset konsernitilin käyttöä koskevista poikkeuksista maksukieltoon, on suuri merkitys käytännössä. Konsernitilin käytön jatko enintään 3 viikkoa on erittäin kannatettavaa, jotta konsernitilijärjestelmä ehditään purkaa ja luoda tilalle korvaava järjestely.

Muuta

Ehdotuksessa on myös muita muutoksia, joilla tavoitellaan menettelyn sujuvuutta ja joutui-suutta. Muutoksilla muun muassa muutetaan tuomioistuimen ja selvittäjän välistä työnjakoa karsimalla tuomioistuimen työvaiheita. Yksi mainittava muutos kohdistuisi peräkkäisiin yrityssaneeraushakemuksiin ja helpottaisi jo kertaalleen hylätyn hakemuksen jälkeen tehdyn hakemuksen hylkäämistä. Muutosta voidaan pitää erityisen onnistuneena.

Finnvera pitää kannatettavana siis esitystä siitä, että saneerausmenettelyyn liittyvien väärinkäytösten ehkäisemiseksi esityksessä ehdotetaan, että samanaikaisesti vireillä olevien konkurssi- ja yrityssaneeraushakemusten käsittely- ja ratkaisujärjestystä selvennettäisiin siten, että samanaikaisesti vireillä olevia hakemuksia olisi käsiteltävä rinnakkain ratkaisukypsäksi asti.

Tällöin konkurssihakemus olisi valmis ratkaistavaksi viivytyksettä yrityssaneeraushakemuksen mahdollisen hylkäämisen jälkeen. Toisaalta edellä todettu aiheuttaa kysymyksen siitä, mikäli yhtä aikaa on vireillä sekä konkurssihakemus että hakemus varhaisen vaiheen saneeraukseen, asetetaanko uhkaava maksukyvyttömyys/maksukyvyttömyys-arvioinnissa painoarvoa sille, että konkurssihakemus on jo vireillä, jonka voitaisiin tietyissä tilanteissa olettaa indikoivan uhkaavaa syvempää maksukyvyttömyyttä.

Lisäksi Finnvera kiinnittää huomiota siihen, että velkojien maksunsaantijärjestyksestä annettua lakia tulisi tässä yhteydessä myös täsmentää. Yrityksen saneerauksesta annetun lain 3 a §:ssä säädetään, että saneerausmenettelyn alkamisen ja lakkaamisen välisenä aikana syntyneen saatavan asemasta yrityksen saneerauksesta annetun lain 32 §:n 2 momentissa tarkoitettuna ajankohtana alkaneessa konkurssissa säädetään sanotussa lainkohdassa.

Kyseiseen velkojien maksunsaantijärjestyksestä annettuun lakiin ei ole tässä yhteydessä esitetty muutoksia. Yrityksen saneerauksesta annetun lain 32 §:n 2 momentin mukaan jos velallinen asetetaan konkurssiin hakemuksesta, joka on tehty ennen saneerausohjelman päättymistä, taikka, jos saneerausmenettely on lakannut ilman saneerausohjelman vahvistamista, sellaisesta hakemuksesta, joka on ollut vireillä saneerausmenettelyn aikana tai tehty kolmen kuukauden kuluessa menettelyn lakkaamisesta, menettelyn alkamisen ja lakkaamisen välisenä aikana syntyneet saatavat ja niille varojen tilittämiseen kertyvä korko maksetaan konkurssissa velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien jälkeen parhaalla etuoikeudella.

Näin ollen herääkin kysymys heti varhaisen saneerausmenettelyn alkamisen jälkeen syntyneen velan etuoikeudesta, varsinkin, mikäli tuomioistuin ei ole määrännyt lainkaan kieltoja.

Velkakonversiosta

Työryhmän loppumietinnössä todetaan, että työryhmän toimeksianto ei kuulunut velkakonversiota koskevien kysymysten arvioiminen. Velkakonversio olisi ollut tarpeellinen lisäkeino yrityssaneeraukseen. Muissa maissa siitä on saatu eriomaisia kokemuksia. Finnvera pitää velkakonversiota koskevaa kysymystä erittäin tärkeänä ja pikimmiten lainvalmistelua tarvitsevana.

Helsingissä 19. päivänä toukokuuta 2022

FINNVERA OYJ

Rantanen Olli
Finnvera Oyj